

SØGAN SÆÐ VIÐ JOURNALISTEYGUM

Jógvan Arge, journalistur og útvarpsmaður, hevur sent triðu bókina í røðini Mín krýnika á marknaðin

Árni Gregersen

Hann hevur Føroya kendastu rødd. Jógvan Arge, útvarpsmaður og journalistur, men eisini rithøvundur.

Maðurin sum í 50 ár hevur verið virkin sum journalistur og útvarpsmaður skrivar sínar endurminningar í eini røð, sum hann kallar Mín krýnika.

Tvær bókur eru áður komnar út, men júst nú er tann triða komin á marknaðin.

Lat meg siga beinanvegin, at hetta er ein forvitnislig forteljing um eitt tíðarskeið, sum í stóran mun hevur lagt grund undir og myndað okkara samtíð. Talan er um tíðina, Jógvan Arge fekk sína journalistútbúgving frá 1967 til 1970.

Sjálvt um pápin var stjóri í Útvarpi Føroya og Jógvan Arge sjálvur hevði hjálpt til har, so fór hann av landinum at læra til journalist. Tað tyktist vera avgerandi at læra handverkið frá grundini og skuldi tað gerast, so var neyðugt at fara úr Føroyum, tí tá í tíðini var onki veruligt journalistiskt umhvørvi í Føroyum.

Sjálvandi hevur góða sambandið millum Útvarpið og stóru dansku tíðindastovuna Ritzau verið gott og tað hevur helst tryggjað læruplássið í Keypmannahavn. Afturfyri kann staðfestast, at Ritzau tá eins og nú var eitt arbeiðspláss, har journalistisku virðini eru sett høgt.

Jógvan Arge greiðir frá í seinastu bókin, at hann gjøgnum tey trý árin – minus tað hálva árið á Journalisthaskúlkkanum í Árhús, slapp at skifta millum ymsu redaktiónirnar á Ritzau.

Hetta hevði sjálvandi stórar fyrimunir, tí tað gav eina sera breiða vitan um dansk samfelagsviðurskiptir. Harafturat gjørdist hann sjálvandi serfrøðingur hjá Ritzau í føroyskum viðurskiptum.

Hitti nógv fólk

At vera staddur í Keypmannahavn í stóru broytingartíðini, sum tá var, er sjálvandi eitt privilegium.

Tað eru 50 ár síðani, at Jógvan Arge fór í læru sum journalist. Hann hevur skrivað um tey trý árin hann lærði til journalist í Keypmannahavn.

Luther King og Robert Kennedy vóru myrdir umframt mangt annað.

Av meira heimligum viðurskiptum kann nevast balladan um leikin “Færingar-frænder”, sum var sýndur á Fíólteatrinum. Kjartan Hoydal og Hans Jakob Debes og nógvir aðrir føroyingar í Keypmannahavn vóru vavdir uppí hendan kjakleik, sum sett ljós á viðurskiptini millum Føroyar og Danmark.

Um tú hevur bert ein evarska lítlan áhuga í at kenna til, hvat hendi í seksti- og sjeytiárunum, so er hetta ein bók, sum er verd at lesa.

Hon fortelur sjálvandi ikki alla søguna, men hon leggur vinklar afturat, sum vit ikki kendu framm-anundan og ger hendingarnar ómetaliga nærverandi.

At síggja hendingarnar við journalistiskum eygum er ein annar máti at skriva søgu ppá enn søgufrøðingarnir gera. Tú sleppur ofta nærri, serliga í førum har journalisturin situr á fyrstu parkett og eyggleiðir tað sum hendir.

Faktisk ger hendan bókin, at eg gleði meg til framhald, tá ið Jógvan Arge í størri mun fer at greiða frá sínari yrkisleið í Føroyum.

Her hevur hann, um nakar, verið ógvuliga nær teimum stóru politisku hendingunum, sum er farnar fram seinastu fyra ella fimm áratýggjuni.

Jógvan Arge var har, men har var eisini hópur av føroyingum, sum seinni hava myndað føroyska samfelagið – bæði sum politikkarar og framstandandi embætisfólk og mentannarfólk.

Hetta vóru fólk, sum vóru við til at broyta gongdina, tí broytingartíðin vísti, at tað ikki var vist, at alt, sum vit høvdu hildið var rætti mátin at innrætta okkum uppá, var tað skilabesta.

Tey finga inn, at vilja vit tað nógv, so ber eisini til at broyta viðurskipti, sum annars síggja statisk út.

Sjálvandi er kennskapurin við

hesi fólk komin Jógvani Arge til góðar í hansara journalistyrki í Føroyum.

Bókin sjálv haldi eg kann lýsast á tveir hættir. Annar er, at hon fortelir um lærutíðina og hvussu tað var, ungur at flyta til Keypmannahavnar við konu og barni.

Hin síðan av bókin er minst líka áhugaverd. Tað er talan um søguskriving sæð við journalistiskum eygum.

Jógvan Arge fortelur frá fleiri stórum heimshendingum hesi árin hann helt til mitt í journalistiska umhvørvinum í Keypmannahavn.

Ein hending, sum føroyuskir

útvarpslurtarar hoyrdu um, var, tá ið amerikumen fyrstu ferð lendu á mánanum. Tá var Jógvan Arge eygu og oyru føroyinga út í heim, meðan hann og pápin, Niels Juel Arge, miðlaðu hendingarnar til føroysku lurtararnar.

Kanska vert at nevna fyrri teimum yngri, at tá var Føroyar uttan sjónvarp, fartelesfonin var ikki uppfunnin og alt samskiptið millum Føroyar og Danmark var gjøgnum telefonlinjur.

Hesi árin var eisini studenta-uppreisturin í París og tað sum fylgdi av tí á okkara leiðum. Martin